

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **V. D. P.**, zast. Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 22, Praha, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 2. 2017, č. j. 15 A 82/2014 - 40, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 17. 10. 2014, č. j. MV-132912-6/SO/sen-2013, byl změněn výrok usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 24. 9. 2013, č. j. OAM-30934-5/DP-2013, tak, že „správní řízení o žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání vedené pod sp. zn. OAM-30934-5/DP-2013 se podle ustanovení § 169 odst. 8 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu“), zastavuje, neboť žalobci zaniklo povolení k dlouhodobému pobytu uplynutím doby, na kterou bylo vydáno.“

Stěžovatel následně podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který ji napadeným rozsudkem ze dne 8. 2. 2017, č. j. 15 A 82/2014 - 40, zamítl.

Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodnil tím, že v důsledku napadeného rozhodnutí pozbude oprávnění pobývat na území České republiky, a bude nucen zemi opustit. Samotný fakt, že by stěžovatel musel opustit území ČR, znamená pro stěžovatele zásadní újmu; stěžovatel má na území veškeré zázemí, je prosperujícím podnikatelem, má na zde rodinu a přátele. Nelze opomíjet ani jeho právo na spravedlivý proces, k němuž patří možnost osobně se účastnit soudního řízení a být v přímém kontaktu se svým zástupcem. Již možnost vedení řízení o správním vyhoštění je tak pro stěžovatele významným negativním zásahem do jeho života, neboť se vystavuje nebezpečí, že se do České republiky nebude moci vrátit. Vycestování stěžovatele by přitom znamenalo také zásah do jeho soukromého a rodinného života

neprůměrný důvodům vycestování. Již zrušením pobytového oprávnění tedy může být stěžovateli způsobena zásadní újma; jiným osobám naopak újma přiznáním odkladného účinku nevznikne. V případě opuštění ČR bude stěžovatel nucen vynaložit značné náklady na cestu do své vlasti, zde pak další náklady na pobyt a rovněž opětovné výdaje na cestu v případě, že bude jeho stížnost úspěšná. Je ve veřejném zájmu, aby stěžovateli bylo umožněno pobývat na území České republiky do doby rozhodnutí o kasační stížnosti. Stěžovatel ke své argumentaci odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100.

Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

Nejvyšší správní soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků rozsudku krajského soudu, byl by stěžovatel v důsledku právních účinků pravomocných a vykonatelných rozhodnutí správních orgánů nucen opustit území České republiky, a to ještě před rozhodnutím o kasační stížnosti.

Podstatné přitom je, že pro řádný výkon ústavního práva stěžovatele na spravedlivý proces je třeba, aby mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto shledává především možnou újmu na výkonu práva stěžovatele na spravedlivý proces v důsledku nuceného opuštění České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti. Při zajištění tohoto práva přitom nelze spoléhat na možnost vydání krátkodobého víza např. za účelem účasti na jednání soudu či nahlédnutí do spisu, neboť podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců je rozhodnutí o neudělení víza vyloučeno ze soudního přezkumu (srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2016, sp. zn. I. ÚS 2793/15, ve věci, v níž byla zamítnuta žádost cizinky o udělení krátkodobého víza za účelem účasti na jednání odvolacího soudu v řízení, ve kterém vystupovala jako žalobkyně).

Nejvyšší správní soud tedy vychází z toho, že pokud by nedošlo k odkladu právních účinků pravomocného rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti stěžovatele o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, je zde reálné nebezpečí, že by stěžovatel byl skutečně nucen ještě před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území České republiky.

pokračování

Je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území České republiky by stěžovatel mohl být donucen až v souvislosti s rozhodnutím o jeho správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěží lze předpokládat, že stěžovatel má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území členských států Evropské unie na určitou dobu. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy na straně stěžovatele (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100).

Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku také z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom, že by se přiznání odkladného účinku v daném případě jakkoli dotklo práv třetích osob, ani že by bylo v rozporu s veřejným zájmem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, v němž dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážít intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svédčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. V daném případě stojí proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen mírné intenzity v podobě jeho dalšího setrvání na území do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Ostatně krajský soud žalobě taktéž přiznal odkladný účinek z obdobných důvodů.

Vzhledem k tomu, že soud shledal veškeré podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, nepovažoval již za nutné zabývat se dalšími možnými důvody vzniku újmy, které uváděl stěžovatel.

Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatele proti pravomocnému rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání již byl odkladný účinek přiznán krajským soudem, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku krajského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalované. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 6. dubna 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu